

**MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS**

**BYROJA E ZHVILLIMIT TË ARSIMIT**



**Programi mësimor**

**GJUHË ITALIANE**

**Për klasën VI**

**Shkup, 2023**

## TË DHËNA THEMELORE PËR PROGRAMIN MËSIMOR

<b>Lënda mësimore</b>	Gjuhë italiane
<b>Lloji/ kategoria e lëndës mësimore</b>	Obligative
<b>Klasa</b>	VI (gjashtë)
<b>Temat/fushat në programin mësimor</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Kontaktet e para</b></li> <li>• <b>Rrethi i afërt - Shkolla</b></li> <li>• <b>Kohë e lirë</b></li> </ul>
<b>Numri i orëve</b>	2 orë në javë / 72 orë në vit
<b>Pajisjet dhe mjetet</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kompjuter, printer, projektor, tabelë, CD/DVD player, tabelë interaktive;</li> <li>• mjete mbikëqyrëse, postera, foto, fotografi, vegla, karta flash, ngjitëse, letër, letër me ngjyra, hamer, gërshërë, ngjitës, ngjyra druri, markera, etj.</li> <li>• libër shkollor, doracak, fjalor, revistë, komike (të shtypura dhe online)...</li> </ul>
<b>Normativi i kuadrit arsimor</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- studimet e kryera për gjuhë dhe letërsi italiane – drejtimi arsimor, VII/1 ose 240 ECTS;</li> <li>- studimet e kryera për gjuhë dhe letërsi italiane, VII 1 ose 240 EKTC;</li> <li>- studimet e kryera për gjuhë dhe letërsi italiane - drejtim tjetër, me përgatitjen e duhur pedagogjike-psikologjike dhe metodike të fituar në institucionet e akreditua të arsimit të lartë të, VII/1 ose VIA sipas KMK dhe 240 ECTS;</li> </ul>

## LIDHSHMËRIA ME STANDARDET KOMBËTARE

Rezultatet e të mësuarit të përcaktuara në programin mësimor çojnë kah përvetësimi i kompetencave të radhës të përfshira me fushën: **Përdorimi i gjuhëve të tjera** nga Standardet kombëtare:

<i>Nxënësi/nxënësjë di dhe/ose është i aftë:</i>	
II-A.12	të kuptoj frazat dhe përdorimin e zakonshëm të fjalorit në lidhje me fushat me rëndësi më të afërt personale (p.sh. informatat bazë personale dhe familjare, blerje, ushqim, shëndet, mjedis);
II-A.14	të lexojë tekste të shkurtra e të thjeshta dhe të kuptojë mesazhe të shkurtra e të thjeshta në kuadër temave të njohura;
II-A.16	të komunikoj në situata të thjeshta dhe rutinore të cilat kërkojnë shkëmbim të thjeshtë dhe të drejtpërdrejtë të informatave për temat dhe aktivitetet e njohura;
II-A.17	të inicojë dhe të marrë pjesë në biseda të shkurtra për tema të njohura;
II-A.18	të përdor një sërë frazash dhe fjalish për të përshkruar me fjalë të thjeshta familjen dhe njerëzit tjerë, kushtet e jetesës, interesat dhe aktivitetet e përditshme;
II-A.6	të shqiptojë qartë dhe saktë të gjitha zërat dhe grupet e zërit, duke respektuar rregullat për theksim dhe intonacion, ndërkohë që parregullsitë eventuale nuk e pengojnë komunikimin;
II-A.8	të shkruajë fjalët dhe shprehjet me saktësi relative, duke zbatuar rregullat e drejtshkrimit;
II-A.9	të respektojë rregullat themelore gramatikore dhe përjashtimet gjatë të shprehurit me shkrim dhe me gojë.
<i>Nxënësi/nxënësjë kupton dhe pranon se:</i>	
II-B.1	mësimi i një gjuhe tjetër lehtëson mësimin e shumë gjuhëve tjera dhe mundëson komunikimin me anëtarë të grupeve të ndryshme kulturore/gjuhësore;
II-B.2	njohja e më shumë gjuhëve lehtëson qasjen në burime që janë të dobishme për zotërimin e lëndëve mësimore / përmbajtjeve tjera;
II-B.3	përmes të mësuarit gjuhëve të tjera, zhvillohet interesi dhe respekti për gjuhë dhe kultura të ndryshme,
II-B.4	përmes të mësuarit gjuhëve të tjera zhvillohet respekti për kulturat tjera dhe përmirësohen kompetencat ndërkulturore.

Programi mësimor përfshin dhe kompetencat përkatëse nga fushat e mëposhtme transversale të Standardeve Kombëtare:

**Shkrim-leximi digjital:**

<i>Nxënësi /nxënësjja di dhe është në gjendje të:</i>	
IV-A.2	të vlerësojë se kur dhe në çfarë mënyre është i nevojshëm përdorimi efektiv i TIK-ut për të zgjidhur një detyrë/problem;
IV-A.5	të përcaktojë se çfarë informacioni ka nevojë për të, të gjejë, të zgjedhë dhe të merr të dhëna, informacione dhe përmbajtje digjitale
IV-A.7	për të komunikuar duhet zgjedhur dhe përdorur veglat e TIK-ut, për ndarje të sigurt të informacionit, për kontakte dhe bashkëpunim me të tjerët në projekte online, në aktivitete sociale ose për nevoja personale.
<i>Nxënësi/nxënësjja kupton dhe pranon se:</i>	
IV-B.1	shkrim-leximi digjital është i nevojshëm për jetën e përditshme - lehtëson mësimin, jetën dhe punën, kontribuon në zgjerimin e komunikimit, kreativitetit dhe inovacionit, ofron mundësi të ndryshme për argëtim.

#### **Zhvillimi personal dhe social:**

<i>Nxënësi /nxënësjja di dhe është në gjendje të:</i>	
V-A.4	të bëjë një vlerësim të aftësive dhe arritjeve të tij/saj (duke përfshirë anët e forta dhe të dobëta) dhe, në bazë të kësaj, të përcaktojë prioritetet që do të mundësojnë zhvillimin dhe avancimin e tij/saj,
V-A.6	për të vendosur synime për mësimin dhe zhvillimin personal dhe për të punuar në tejkalimin e sfidave që dalin në rrugën drejt realizimit të tyre,
V-A.7	të përdorë përvojat e tij për të lehtësuar mësimin dhe për të rregulluar sjelljen e tij në të ardhmen,
V-A.13	të komunikojë me të tjerët dhe të paraqitet në mënyrë të përshtatshme për situatën,
V-A.14	të dëgjojë në mënyrë aktive dhe të përgjigjet siç duhet, duke treguar ndjeshmëri dhe mirëkuptim për të tjerët dhe duke shprehur shqetësimet dhe nevojat e veta në mënyrë konstruktive
V-A.15	të bashkëpunojë me të tjerët në arritjen e qëllimeve të përbashkëta, duke ndarë pikëpamjet dhe nevojat e veta me të tjerët dhe duke marrë parasysh pikëpamjet dhe nevojat e të tjerëve,
V-A.17	të kërkojë informatë kthyesë dhe mbështetje për veten, por edhe për të dhënë informatë kthyesë konstruktive dhe mbështetje në dobi të të tjerëve,
V-A.19	të jep sugjerime, për të shqyrtuar mundësi të ndryshme dhe të parashikojë pasojat me qëllim të nxjerrjes së përfundimeve dhe të merr vendime racionale,
V-A.21	të analizojë, vlerësojë dhe përmirësojë mësimin e vet.
<i>Nxënësi/nxënësjja kupton dhe pranon se:</i>	
V-B.3	arritjet dhe mirëqenia e tij varen në masën më të madhe nga përpjekja që ai/ajo investon dhe nga rezultatet që ai/ajo i arrin,

V-B.7	iniciativa, këmbëngulja dhe përgjegjësia janë të rëndësishme për kryerjen e detyrave, arritjen e qëllimeve dhe tejkalimin e sfidave në situatat e përditshme,
V-B.8	ndërveprimi me të tjerët është i dyanshëm - ashtu si ka të drejtë t'u kërkojë të tjerëve që t'i mundësojnë të kënaqë interesat dhe nevojat e veta, gjithashtu ka përgjegjësinë për t'u dhënë hapësirë të tjerëve për të kënaqur interesat dhe nevojat e tyre.
V-B.9	kërkimi i informacioneve kthyesë dhe pranimi i kritikave konstruktive çon në përparimin personal në nivel individual dhe shoqëror.

### Shoqëria dhe kultura demokratike:

<i>Nxënësi /nxënësjë di dhe është në gjendje të:</i>	
VI-A.2	të analizojë sjelljen e vet për të përmirësuar, duke vendosur synime reale dhe të arritshme për veprim aktiv në komunitet,
VI-A.3	të formulojë dhe argumentojë pikëpamjet e tij, të dëgjojë dhe analizojë pikëpamjet e njerëzve të tjerë dhe t'i trajtojë me respekt, edhe kur nuk është dakord,
VI-A.5	për të kuptuar dallimet midis njerëzve mbi çdo bazë (gjinia dhe përkatësia etnike, mosha, aftësitë, statusi social, orientimi seksual, etj.),
VI-A.6	te vetja dhe të tjerët të njohë praninë e stereotipeve dhe paragjytimeve dhe të kundërshtojë diskriminimin.
<i>Nxënësi/nxënësjë kupton dhe pranon se:</i>	
VI-B.1	nuk guxon të diskriminojë në bazë të dallimeve ndërmjet njerëzve (gjinia dhe përkatësia etnike, mosha, aftësitë, statusi social, orientimi seksual, etj.);
VI-B.3	të drejtat e njeriut janë universale dhe kufijtë e të drejtave të çdo njeriu janë të drejtat dhe liritë e të tjerëve.

### Teknika, teknologjia dhe sipërmarrja:

<i>Nxënësi /nxënësjë di dhe është në gjendje të:</i>	
VII-A.9	për të marrë pjesë aktive në punën e ekipit sipas rregullave më parë të miratuara dhe me respekt të vazhdueshëm për rolin dhe kontributin e të gjithë anëtarëve të ekipit.
<i>Nxënësi/nxënësjë kupton dhe pranon se:</i>	
VII-B.4	etika e punës, ndjeshmëria kulturore dhe qëndrimi ndaj të tjerëve janë të rëndësishme për krijimin dhe ruajtjen e një klime pozitive pune.

### Shprehja artistike dhe kultura:

<i>Nxënësi /nxënësja di dhe është në gjendje të:</i>	
VIII-A.6	identifikon dallimet dhe ngjashmëritë midis kulturës së vet dhe kulturave tjera në mjedisin e tij/saj të ngushtë dhe më të gjerë dhe të analizon lidhjen dhe ndërvarësinë e tyre.
<i>Nxënësi/nxënësja kupton dhe pranon se:</i>	
VIII-B.4	diversiteti kulturor ndikon në zhvillimin e identitetit të pjesëtarëve të kulturave të ndryshme;
VIII-B.5	dallimet ndërmjet kulturave duhet të shihet si mundësi për të mësuar dhe si sfidë për mirëkuptim të ndërsjellë dhe përparim;
VIII-B.6	respektimi dhe promovimi i kulturave tjera kontribuon në sigurimin e respektit të kulturës së vet nga të tjerët.

## REZULTATET NGA MËSIMI

### Tema: KONTAKTET E PARA

Numri i përgjithshëm i orëve: 33

#### Rezultatet nga mësimi:

Nxënësi do të jetë në gjendje të:

1. kupton kuptimin e shprehjeve të thjeshta që dëgjon ose janë të shkruara në lidhje me të dhënat personale, familjen, interesat, shijet;
2. drejtohet, përshëndetet në mënyrën e thjeshtë që është sjellshme dhe joformale;
3. kërkon ose jep informacion për veten dhe familjen tij gjatë kontaktit të parë (emri, mosha, profesioni, kombësia);
4. parashtron pyetje ose të përgjigjet pyetjeve të thjeshta lidhur me interesat, shijet;
5. shkruan fjali të shkurtra dhe të thjeshta në të cilën ai prezanton veten dhe të tjerët.

#### Përmbajtjet (dhe nocionet):

a) Aktet e të folurit:

- Përshëndetjet formale dhe joformale;
- Kërkimi ose dhënia e informacioneve për veten dhe tjetrin gjatë kontaktit të parë (emri, mosha, kombësia);

#### Standardet e vlerësimit:

- Kupton pyetje të thjeshta nga bashkëbiseduesi lidhur me të dhënat personale, interesat, shijet, familja;
- Përshëndet në mënyrën joformale të thjeshtë dhe të sjellshme;

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Shprehja e shijeve dhe interesave;</li> <li>• Falënderimi dhe përgjigjja ndaj falënderimit;</li> <li>• Prezentimi i vetvetes dhe i të tjerëve.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Paraqitet gojarisht, me fjalë dhe fjali të thjeshta;</li> <li>• Prezenton personin nga rrethi i ngushtë, me fjalë dhe fjali të thjeshta;</li> <li>• Flet në mënyrë të thjeshtë për interesat dhe shijet e tij;</li> <li>• Falënderon dhe i përgjigjet falënderimeve gjatë komunikimit verbal;</li> <li>• Përcjell informacione bazë për shokët e klasës dhe për persona të tjerë, në gjuhën italiane;</li> <li>• Shkruan fjali të shkurtra dhe të thjeshta për prezentimin e vetvetes ose të dikujt tjetër.</li> </ul>
<p>b) Leksione mësimore:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Alfabeti;</li> <li>• Të dhënat personale (<i>nome, cognome, soprannome, data e luogo di nascita, nazionalità</i>);</li> <li>• Profesionet (<i>l'impiegato, il medico, il giornalista, l'ingegnere, l'architetto, l'insegnante, il programmatore, la casalinga, il cantante, l'attore</i>);</li> <li>• Shtetet/Kombësitë (<i>la Macedonia del Nord, l'Italia, la Francia, l'America, l'Inghilterra, italiano, macedone, francese, americano, inglese</i>);</li> <li>• Interesat, shijet (<i>gli interessi, i passatempo, le preferenze, il cinema, lo sport, la musica, il computer, I videogiochi</i>);</li> <li>• Familja (<i>la famiglia, il padre, la madre, il figlio, la figlia, la sorella, il fratello, il nonno, la nonna, lo zio, la zia</i>);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Shqipton shkronjat e alfabetit italian;</li> <li>• Përsëritja e fjalëve të njohura;</li> <li>• Kupton fjalë dhe shprehje që lidhen me të dhënat personale, interesat, shijet, familja;</li> <li>• Numëron deri 20;</li> <li>• Numëron shtete dhe kombësi;</li> <li>• Emërton aktivitete që lidhen me interesat dhe shijet;</li> <li>• Përdor terma dhe shprehje në fjalitë gjatë prezantimit të vetvetes dhe të tjetërit.</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Numrat prej 1 deri 20 (uno, due, tre ...).</li> </ul>	
<p>c) Përmbajtjet gramatikore:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fonetika <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ritmi, intonacioni dhe theksi - Ritmo, intonazione e accento (Siete liberi oggi? Sì, siamo liberi tutto il giorno. Apri la porta! Parlare, città, abito).</li> </ul> </li> <li>• Morfologjia <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Nyja, gjinia dhe numri - Articolo, genere e numero <ul style="list-style-type: none"> <li>- I caktuar/determinativo (il libro/i libri ; la casa/le case);</li> <li>- I pacaktuar/indeterminativo (un libro; una casa).</li> </ul> </li> <li>○ Emrat, gjinia dhe numri - Sostantivi, genere e numero (il libro, il cane, la casa, la chiave; il ragazzo/ la ragazza, il figlio/ la figlia; il ragazzo/i ragazzi, la ragazza/le ragazze, il cane/i cani, la classe/le classi).</li> <li>○ Mbiemrat, gjinia dhe numri - Aggettivi, genere e numero pronor/possessivi (Il mio amico Pino è italiano. La mia macchina è rossa. Vi presento i miei amici americani.).</li> <li>○ Numrat - Numeri <ul style="list-style-type: none"> <li>- Numrat kryesor /cardinali da 1 a 20 (Gianni compie nove anni. Una settimana ha sette giorni.).</li> </ul> </li> <li>○ Folje - Verbo <ul style="list-style-type: none"> <li>- koha e tashme e foljeve ndihmëse <i>essere, avere</i> - indicativo presente dei verbi ausiliari <i>essere, avere</i>; (Heinz è tedesco. Loro sono italiani. Marco ha due amici.</li> </ul> </li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sipas intonacionit dallon fjalinë pyetëse nga dëftore;</li> <li>• I shkruan drejt fjalët dhe shprehjet e sapopërfituara;</li> <li>• Për t'u kuptuar, shprehet me fjali mjaft të sakta;</li> <li>• Dallon përdorimin e njëjës së shquar nga ajo e pashquar;</li> <li>• Përdor mbiemrat pronorë në kontekst të caktuar;</li> <li>• Përdor mjetet më të zakonshme për prezentimin e ndonjë personi;</li> <li>• Njeh dhe përdor trajtat e foljeve më të zakonshme të grupit të parë në kohën e tashme;</li> <li>• Njeh ndajfoljet dhe parafjalët më të zakonshme dhe i përdor në fjali të thjeshta;</li> <li>• Përdor një formë mohuese të një rrëfimi të dhënë.</li> </ul>



<p>Loro <i>hanno</i> una nuova casa.);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- format e foljeve më të shpeshta grupit të parë-<i>are</i> në kohën e tashme dëftore: guardare, studiare, parlare (Francesca <i>abita</i> a Milano. Pietro <i>ama</i> cantare.).</li> <li>○ Ndajfoljet- Avverbi</li> <li>- për mënyrën/di modo: bene, male (Elena parla <i>bene</i> il francese.);</li> <li>- për sasinë/di intensità: molto, poco (Mi piace <i>molto</i> la musica italiana.).</li> <li>○ Parafjalët-Preposizioni: in, a, di, con, per (Ogni giorno vado <i>in</i> biblioteca <i>per</i> studiare. Vado <i>a</i> Roma <i>per</i> le vacanze. Questo è lo zaino <i>di</i> Roberto.).</li> <li>● Sintaksa-Sintassi</li> <li>○ Fjalja/Proposizione</li> <li>- dëftore: forma pohore dhe forma mohore (forma affermativa e forma negativa) (Giuseppe <i>ama</i> il calcio. Elena <i>non ama</i> il calcio.);</li> <li>- pyetëse: proposizione interrogativa (Chi è questo ragazzo? Come si chiama?).</li> </ul>	
<p>ç) Përmbajtje për diskutim:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Përshëndetje në kulturën e vet dhe në Itali;</li> <li>● Paraqitja e sjellshme;</li> <li>● Monumente, specialitete dhe personalitete të njohura të Italisë;</li> <li>● Emrat tipikë personalë të Italisë;</li> <li>● Fjalë të njohura të pranishme në disa gjuhë (internacionalizma).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Përdor shprehje të përshtatshme për përshëndetje dhe paraqitje, në gjuhën italiane (me moshatarët dhe të rriturit);</li> <li>● Dallon/krahason akte të thjeshta komunikuese (paraqitje të sjellshme dhe joformale) në Maqedoni dhe në Itali;</li> <li>● Numëron monumente, specialitete dhe personalitete të njohura të Italisë;</li> </ul>

- Numëron emrat e bashkëmoshatarëve të tij nga Italia;
- Përdor fjalë të pranishme në disa gjuhë (internacionalizma).

### Shembuj të aktiviteteve:

(Një pjesë e shembujve bashkojnë më shumë standarde vlerësimi nga përmbajtja e njëjtë që mund të zbatohen në disa orë mësimore. Shembujt e dhënë mund të shërbejnë edhe si model për krijimin e aktiviteteve të reja për të njëjtat standarde ose të tjera që nuk janë përfshirë prej tyre.)

- Shqiptimi i shkronjave të alfabetit italian. Nxënësit dëgjojnë këngë me alfabetin italian, vëzhgojnë një poster me shkronja dhe ushtrojnë shqiptimin e shkronjave.
- Ushtrime për përvetësimin e theksit, ritmit dhe intonacionit karakteristik për gjuhën italiane. p.sh. *Matteo è italiano*. Matteo është italian?
- Dëgjimi i audio inçizimi dhe përsëritja e shprehjes së dëgjuar.
- Shqiptimi i fjalëve. Mësuesi u shpërndan nxënësve fleta letre me fjalë të njohura, të cilat mund të përsëriten në varësi nga numri i nxënësve. (*aereo, moda, telefono, caffè, taxi, Internet, ciao*). Secili nxënës tërheq një fletë letre, e shqipton fjalën dhe pjesa tjetër e nxënësve dëgjojnë me kujdes dhe ngrenë dorën e majtë për shqiptimin e saktë dhe dorën e djathtë për shqiptimin e gabuar.
- Dëgjimi, dallimi dhe shqiptimi i zërave. p.sh. nxënësit dëgjojnë fjalët dhe ngrenë dorën kur dëgjojnë fjalën me zërin e kërkuar, nxënësit dëgjojnë fjalët dhe i përsërisin ato.
- Ushtrime për dhënien e supozimeve, nxjerrjen e përfundimeve në bazë të titujve, fotografiave, sinjaleve zanore.
- Plotësimi i vendeve boshe në tekste, tabela dhe fjali me leksione mësimore dhe përmbajtje gramatikore adekuate. Shembull: *Ciao, io sono Alice. Siete americani? Sì, noi siamo americani.*
- Rënditja në dialog fjalitë e dhëna në mënyrë të përzier.
- *Ciao Maria!*. Nxënësit dëgjojnë një dialog dhe plotësojnë vendet boshe në fjali me shprehje që nënkupton përsëritjet.
- *Come ti chiami?*. Nxënësit në dyshe i bëjnë pyetje njëri-tjetrit dhe u përgjigjen pyetjeve të parashtruara. Nxënësit tjerë dëgjojnë, nëse është e nevojshme e përmirësojnë përgjigjen si dhe strukturën e fjalisë.
- *Di dove sei?*. Nxënësit dëgjojnë dy dialogë të shkurtër, shënojnë në fletore kombësitë që dëgjojnë dhe më pas i thonë.
- *Kartëvizita*. Nxënësit krijojnë kartëvizita me të dhëna fiktive, më pas në dyshe luajnë role, bëjnë pyetje (*Come ti chiami, Quanti anni hai? Dove abiti?...*) dhe u përgjigjen atyre.
- *Bingo*. Nxënësit shkruajnë në një fletë letre pesë fjalë që tregojnë një profesion. Mësuesi nxjerr nga kutia një nga një letrat të përgatitura paraprakisht me fjalë që tregojnë një profesion, e tregon dhe lexon me zë të lartë dhe nxënësit rrethojnë ato fjalë që përputhen me fjalët e dëgjuara nga mësuesi. Fitues është nxënësi që ka rrethuar më shumë fjalë.
- *I domino dei verbi*. Mësuesi u shpërndan nxënësve fleta letre avere или essere, në formën e lojës domino, në këndin e djathtë të çdo flete shkruhet përemri vetor dhe folja e ndryshuar në vetën e caktuar, ndërsa në anën e majtë folja. Loja mund të jetë në çifte ose

grupe.

- *Lojë me kube.* Në njerën kube janë anëtarët e familjes ndërsa në të tjetrën janë mbiemrat pronorë (tre mbiemra në njerën anë të kubes për të zgjedhur formën e rregullt, p.sh. *mio, tuo, sua*). Nxënësit hedhin kubet dhe përpilojnë fjali të tipit: Chi è questo? - E' mio fratello.
- *Porosi nga Italia* (punë në dyshe): Një nxënës merr një porosi nga shoku i tij/saj nga Italia me informacion bazë për të (emri, mosha, shijet, familja). Shoku i tij/saj i klasës, i cili nuk e kupton tekstin, dëshiron të dijë më shumë për shokun/shoqen nga Italia. Nxënësit në dyshe, luajnë role, njëri nxënës i parashtron pyetje tjetrit (në gjuhën amtare) në mënyrë që të marrin më shumë informacion nga porosia për djalën/vajzën.
- *Il puzzle degli interessi.* Prerje e fletëve dhe në secilën fletë në pjesën e përparme ka një fotografi me aktivitetet ndërsa në anën e pasme është shkruar fjala e aktivitetit. Nxënësit sipas aktiviteteve bëjnë lojë me bashkim pjesësh të fjalive dhe më pas e përshkruajnë atë.
- *Quiz coni verbi ausiliari.* Nxënësve, në dyshe ose në grupe, marrin fletët e tekstit në të cilat duhet të fusin foljet essere dhe avere. Për çdo përgjigje të saktë në tabelë shënohet një pikë. Dyshja ose grupi me më shumë pikë është fituesi.
- *Giocare con i numeri.* Nxënësit ndahen në grupe. Çdo grupi i shpërndahen letra me numra. Nxënësit duhet të shkruajnë numrat me fjalë. Secili grup shkon del në tabelë dhe shkruan përgjigjet e sakta. Fitues është grupi që i ka shkruar numrat e saktë.
- *La ruota della fortuna.* Në fletë letre vizatohet një rrotë në formën e orës me një shigjetë në të cilën janë shkruar numrat nga 1 deri në 20. Nxënësit e kthejnë shigjetën dhe në cilin numër ndalon shigjeta, nxënësit e shkruajnë atë numër në tabelë.
- Përpilimi i fjalëve të thjeshta nga shkronjat e dhëna në rend të përzier. p.sh. *ASAC- CASA ; RENTO -TRENO.*
- Klasifikimi i fjalëve. Nxënësit nënvizojnë në tekst emrat që mbarojnë me *-a* dhe *-o* (duke bërë dallimin mes gjinisë mashkullore dhe femërore) dhe më pas i renditin në tabela përkatëse.
- Emërtimi i nocioneve sipas paraqitjeve vizuale (karta flash, ilustrime, foto nga revista).
- *Telefon i shurdhër.* Nxënësit vazhdojnë fjalinë që kanë nisur dhe pasi e plotësojnë e shkruajnë në tabelë.  
*Paolo è... Paolo è un.. Paolo è un ragazzo... Paolo è un ragazzo italiano.*
- *Fjalitë në trajtën mohore.* Nxënësit përpilojnë fjali të shkurtra në trajtën pohuese në copat e letrave e prera dhe i vendosin në një kuti. Më pas secili nxënës tërheq një copë letre dhe thotë ose e shkruan në tabelë fjalinë në trajtën mohore.
- *Luan me role.* Nxënësit, në dyshe, përpilojnë dialogje të shkurtëra në lidhje me të dhënat personale të njerëzve me famë, pa përmendur emrin. Më pas, i luajnë me role. Të tjerët me vëmendje dëgjojnë dhe qëllorjnë se për cilin person bëhet fjalë. Fituesi është çifti me më shumë pikë.
- Dëgjim/lexim me kuptim një teksti të thjeshtë dhe përgjigje të pyetjeve të tipit: Chi? Che cosa? Quando? Come? Dove? Perché?' e vërtetë/e gabuar (vero/falso), pyetje të hapura ose pyetje me shumë zgjedhje (QCM)

*Ciao, io mi chiamo Paola e ho dieci anni. La mia famiglia è grande, ho due fratelli, una sorella e un cane. Siamo italiani. Abitiamo a*

*Roma con i nostri genitori e i nostri nonni. Io amo la musica e preferisco cantare le canzoni di Laura Pausini. I miei fratelli preferiscono lo sport, loro giocano a calcio. Mia sorella preferisce giocare a pallacanestro.*

- Shprehje gojore:  
-Buongiorno, mi chiamo Lina, sono della Macedonia del Nord, ho 11 anni. Studio l'inglese e l'italiano.  
-Ciao, mi chiamo Stella, abito a Skopje, ho 12 anni. Sono macedone.
- Ndërveprimi gojor:  
-Ciao, io mi chiamo Maria, e tu?- Io sono Sara. -Piacere.  
-Quanti anni hai? - Ho 11 anni.  
-Dove abiti? - Abito a Milano, in Italia.  
-Di che nazionalità sei? - Sono italiano, a.  
-Qual è il tuo numero di telefono? - Il mio numero di telefono è .....
- Shprehje me shkrim. Nxënësit shkruajnë fjali të thjeshta dhe të shkurtra në të cilat prezantohen.
- I pavarur ose në grup bëjnë një poster me foto, sipas një teme të dhënë, p.sh.*Italia è il paese di.... (monumente historike, specialitete, njerëz të famshëm,...)*
- Kuiz duke përdorur vegla digjitale.
- Detyrë projektuese - Pema familjare nga fotografitë. Nxënësit bëjnë një pemë familjare në fleta të formatit A4 për familjen e tyre dhe ua prezantojnë shokëve të klasës.
- Detyrë projektuese - Krijimi i almanakut të nxënësve - Çdo nxënës përgatit një fletë në shtëpi (me foton e tij) dhe një tekst të shkurtër në të cilin prezantohet (emri, mosha, adresa, familja, shijet, personi i preferuar...). Në klasë i bashkojnë punimet e të gjithë nxënësve në një almanak. Së bashku sajojnë titullin e faqes.

Tema: **DREJTPËRDREJT ME MJEDISIN - SHKOLLA**

Numri i përgjithshëm i orëve: 24

#### **Rezultatet nga mësimi:**

Nxënësi do të jetë në gjendje të:

1. kupton dhe jep udhëzime gjatë aktiviteteve të përditshme të nxënësve;
2. të kuptojë në mënyrë globale, të përshkruar klasën në detaje nëpërmjet shprehjeve të shkurtra të dëgjuara dhe të shkruara;
3. pyet/përgjigjet sa është ora;
4. në mënyrë të thjeshtë përshkruan klasën, mjetet shkollore dhe aktivitetet.

Përmbajtjet (dhe nocionet):	Standardet e vlerësimit:
<p>a) Aktet e të folurit:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Dhënia e udhëzime të thjeshta shokëve të klasës gjatë aktiviteteve të përditshme të nxënësve;</li> <li>● Përshkrimi i klasës, mjeteve shkollore dhe aktiviteteve shkollore;</li> <li>● Shprehja e afiniteteve për lëndët mësimore;</li> <li>● Shprehja e orës në mënyrë formale.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Kupton dhe reagon udhëzimeve të thjeshta të mësuesit;</li> <li>● Transmeton udhëzime të thjeshta nga mësuesi te shokët e klasës në gjuhën e amtare;</li> <li>● U jep udhëzime të thjeshta verbale shokëve të klasës gjatë aktiviteteve të përditshme</li> <li>● Shpreh me fjali të thjeshta afinitetet e tij për lëndët mësimore;</li> <li>● Flet në mënyrë të thjeshtë për mjetet e tij shkollore dhe lëndët mësimore;</li> <li>● Përshkruan gojarisht, në mënyrën e thjeshtë, aktivitetet e klasës dhe të shkollës;</li> <li>● Pyet dhe tregon sa është ora</li> <li>● Prezanton në gjuhën italiane orarin e paraleles së tij</li> <li>● Shkruan fjali të shkurtra dhe të thjeshta që përshkruajnë klasën, mjetet shkollore dhe aktivitetet shkollore.</li> </ul>
<p>b) Leksione mësimore:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Shkolla, klasa, mjete shkollore <i>(la scuola, la classe, la lavagna, la sedia, il banco, il cestino, il gesso, l'astuccio, lo zaino, il righello, il libro, la gomma, il quaderno, la matita);</i></li> <li>● Lëndët mësimore <i>(la matematica, le scienze, la geografia, l'informatica, la chimica, la fisica, l'italiano, il francese, l'inglese, la storia, il disegno, l'educazione fisica, la musica);</i></li> <li>● Orari i orëve <i>(l'orario delle lezioni);</i></li> <li>● Ditët e javës <i>(lunedì, martedì, mercoledì, giovedì, venerdì, sabato, domenica);</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Njeh fjalët dhe shprehjet që lidhen me shkollën;</li> <li>● Kupton fjalët dhe shprehjet që lidhen me shkollën;</li> <li>● Numëron deri 60;</li> <li>● Numëron lëndët mësimore, mjetet në klasë dhe pajisjet shkollore;</li> <li>● Numëron ditët e javës dhe pjesët e ditës;</li> <li>● Kupton termat që tregojnë ngjyrat kryesore;</li> <li>● Emëron ngjyrat kryesore;</li> <li>● Përdor terma dhe shprehje, me fjali të thjeshta, që lidhen me shkollën;</li> <li>● Përdor fjalë dhe shprehje të përshtatshme për të treguar orën.</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>● Pjesët e ditës <i>(il mattino, il mezzogiorno, il pomeriggio, la sera, la notte, la mezzanotte);</i></li> <li>● Ngjyrat <i>(bianco, nero, rosso, verde, azzurro, blu, giallo, marrone);</i></li> <li>● Numrat - kryesor(cardinali) : 1-60;</li> <li>● Shprehje për të treguar orën <i>(Che ore sono/ Che ora è? - Sono le.../ È l'una e.....).</i></li> </ul>	
<p>c) Përmbajtjet gramatikore:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Fonetika - Ritmi, intonacioni dhe theksi /ritmo, intonazione e accento.</li> <li>● Morfologjia <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Nyja, gjinia dhe numri - Articolo, genere e numero.</li> <li>○ Mbiemri, gjinia dhe numri -Aggettivi, genere e numero</li> <li>- pronor-possessivi <i>(Vado a mangiare una pizza con il mio collega Fabio e con la sua ragazza Jessica.);</i></li> <li>- përshkruese/qualificativi : bello/a, grande/i), bianco/bianca <i>(Elena è una ragazza bella e simpatica, ha i capelli castani e gli occhi verdi.);</i></li> <li>- dëftore/dimostrativi: questo/i, questa/e <i>(Questa macchina è molto bella. Questo motorino è molto bello. Questi libri sono costosi. Queste ragazze sono</i></li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Shkruan drejt fjalët dhe shprehjet e sapopërvetësuar;</li> <li>● Për t'u kuptuar shprehet me shqiptim mjaft të saktë;</li> <li>● Dallon përdorimin e nyjës së shquar dhe të pashquar;</li> <li>● Përdor mbiemrat pronorë dhe përshkrues në një kontekst të caktuar;</li> <li>● Dallon trajtat e gjinisë mashkullore dhe femërore të emrave dhe mbiemrave të sapopërvetësuar;</li> <li>● Përdor përemrat e duhur vetorë në një kontekst të caktuar;</li> <li>● Përdor mbiemrat dhe përemrat e përshtatshëm dëftorë në kontekstin e dhënë;</li> <li>● Njeh dhe përdor trajtat e foljeve shpesh të përdorura në kohën e tashme;</li> <li>● Njeh dhe përdor në mënyrën urdhërore trajtat e foljeve shpesh të përdorura për të shpjeguar udhëzimet në kontekstin shkollor;</li> <li>● Njeh ndajfoljet, parafjalët dhe lidhëzat e sapopërvetësuar dhe i</li> </ul>

italiane).

- Përemrat-Pronomi
  - vetorë, gjinia dhe numri- personali, genere e numero;  
(*Io mi chiamo Nicola. Noi siamo italiani. Loro vanno a scuola. Lei è inglese.*);
  - dëftore/dimostrativi: questo/i, questa/e  
(*Questa è la casa di Maria. Questo è Ernesto. Questi sono i miei amici francesi.*).
- numëroret -Numeri
  - numrat kryesor /cardinali до 60  
(Gianni compie *ventidue* anni.).
- Ndajfoljet- Avverbio
  - për kohën - di tempo: oggi, adesso, sempre  
(*Oggi vado da Francesco. Ascolto sempre la musica italiana.*);
  - për vendin-di luogo: vicino, lontano  
(*Abito vicino a Marco.*).
- Parafjalët - Preposizioni: in, a, di, da, con, su, per  
(*Vado in Italia. Questo pomeriggio ho un appuntamento con un'amica.*).
- Lidhëzat - Congiunzioni: e, ma, o, anche  
(*Paolo e Marta partono per Parigi. Inviti anche Elena?*).
- Folja, koha dhe mënyra - Verbo, tempo e modo
  - le tre coniugazioni dei verbi regolari indicativo presente:-  
are, -ere, -ire  
(*Francesca abita a Milano. Pietro scrive una lettera a Francesca. Paolo segue il corso di francese*);
  - indicativo presente dei verbi in -ire : *preferire, finire, capire* che prendono -isc  
(*Elena preferisce restare a casa. Luca capisce il giapponese.*);
  - indicativo presente di chiamarsi (io, tu, lui/lei);  
(*Io mi chiamo Alessio. Lei si chiama Mariangela. E tu come*

përdor në fjali të thjeshta.

<p><i>ti chiami?</i>);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mënyra urdhërore (veta e dytë, njëjës dhe shumës) (<i>Aprite i libri! Ascoltate attentamente!</i>).</li> <li>• Fjalë - Propozizione</li> <li>- dëftore: trajta pohore dhe trajta mohuese (forma afirmative e forma negative);</li> <li>- pyetje (interrogative) (Chi telefona a quest'ora? Che cosa leggi? Come ti chiami? Dove abiti? Con chi esci stasera?);</li> <li>- fjalë urdhërore (imperative) (<i>Chiudi la porta!</i>).</li> </ul>	
<p>ç) Përmbajtje për diskutim:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mjedisit shkollor në Itali/Maqedoni (shkolla, lëndët mësimore, orari, ...).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identifikon dhe tregon për ngjashmëritë dhe dallimet ndërmjet mjedisit shkollor në Maqedoni dhe në Itali.</li> </ul>
<p><b>Shembuj të aktiviteteve:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ushtrime për përvetësimin e theksit, ritmit dhe intonacionit karakteristik për gjuhën italiane. p.sh. duke përsëritur shprehjet të shkurtra sipas një modeli të dëgjuar.</li> <li>• <i>Stuhi mendimesh</i>. Mësuesi shkruan në tabelë fjalën <i>Scuola</i>. Nxënësit thonë fjali që e lidhin me fjalën e shkruar dhe mësuesi i shkruan në tabelë.</li> <li>• <i>Udhëzimet në klasë</i>. Mësuesi u shpërndan nxënësve fletë me figura që tregojnë veprime të caktuara në klasë, p.sh. hyrja, ulja, leximi, shkrimi, ngritja e dorës etj. Nxënësit shkruajnë veprimin e treguar në gjuhën e tyre amtare, nën figurën përkatëse. Më pas mësuesi bën me gjeste i tregon veprimet e ilustruara duke i thënë në italisht, më pas i shkruan në tabelë dhe nxënësit i përshkruajnë deri te ekuivalenti tyre në gjuhën amtare, poshtë figurave.</li> <li>• <i>La tombola delle attività</i> - Secili nxënës tërheq një copë letre me foto/fotografi që i pasqyrojnë mjetet shkollore. E tregon letrën para të gjithë nxënësve dhe e thotë fjalën me zë në italisht.</li> <li>• <i>Cruciverba</i>. Nxënësit në dyshë zgjidhin një fjalëkryq, duke përdorur fjalët e sakta për të treguar ditët e javës.</li> <li>• <i>Numërimi deri në 60</i>. Nxënësit thonë me radhë numrat nga 1 deri në 60 ndërsa të tjerët i kushtojnë vëmendje që të dinë për të vazhduar kur t'u vijë radha.</li> </ul>	



- *Che ore sono?* Mësuesi tregon orën në një orë kartoni, thotë orën në italisht, përsërisin nxënësit. Në një moment mësuesi shkruan në tabelë pyetjen *Che ore sono?* dhe një shembull se si duhet përgjigjur: *Sono le undici*. Më pas mësuesi vazhdon të tregojë orën në një orë nga kartoni dhe nxënësit e thonë sa është ora.
- *Lojë kujtese*. Nxënësit marrin fleta me nocione në gjuhën amtare dhe në italisht, të cilat tregojnë lëndët mësimore. Ata gjejnë çiftet fjalësh ekuivalente në të dyja gjuhët.
- *Trova l'intruso*. Nxënësit ndajnë fjalën nga grupi fjalësh të cilit nuk i përket. Për shembull *chimica, matematica, penna*.
- Renditja e foljeve të rregullta të dëgjura në tabela sipas konjugimit përkatës -are/ -ere/-ire.
- Diktim. Shkrimi i fjalive të thjeshta/tekst të shkurtër me diktim.
- Plotësimi i vendeve boshe në tabela me fjali të leksioneve mësimore dhe përmbajtjeve të përshtatshme gramatikore. p.sh. Gjeni nyjen. Mësuesi jep shembuj duke plotësuar vendet boshe të tipit: *Questo è \_\_\_ libro. Questo è \_\_\_ libro di Marco*.
- *Crucipuzzle* - Tetëkëndësh. Nxënësit gjejnë dhe rrethojnë fjalët për ditët e javës.
- *Orari i paraleles time*. Nxënësit ndahen në pesë grupe. Çdo grup duhet të paraqesë në italisht orarin e paraleles së vet, të përpiluar në gjuhën amtare, për një ditë të caktuar të javës. Nxënësit krahasojnë orarin e klasës së tyre me orarin e një klase italiane (p.sh. ngjashmëritë dhe ndryshimet ndërmjet lëndëve, orari i fillimit dhe kohëzgjatja e orëve mësimore dhe pushimeve).
- Ushtrime interaktive në internet me leksione mësimore dhe përmbajtje gramatikore.
- Lojë pantomime. Njëri nxënës bën pantomimën e një veprimi (*Scrivo, leggo..*) ndërsa nxënësi tjetër e shkruan italisht atë në tabelë.
- *Abbinare le materie scolastiche*- Nxënësit lidhin figurat që përfaqësojnë lëndët mësimore me fjalët që i thonë.
- Teknika e diagramit të Venit. Nxënësit, të ndarë në grupe, futin në diagramin e Venit karakteristikat e shkollave në Itali dhe Maqedoni. Në prerjen tërthore, ata shkruajnë karakteristikat e përbashkëta.
- Dëgjim/lexim me kuptim të tekstit të thjeshtë dhe përgjigjet në pyetjet si: Chi? Di chi? Che cosa? Quando? Come? Dove? Di dove? Perché? e saktë/e gabuar (vero/falso), pyetjet e hapura ose pyetjet me zgjedhje të shumëfishta (QCM).  
A: Ciao Lorenzo! Sei libero questo sabato?  
B: Ciao Gianna! Quando? Di pomeriggio ho un appuntamento con un'amica.  
A: Vado a mangiare una pizza con il mio collega Fabio e con la sua ragazza Jessica.  
B: Dove e a che ora?  
A: In un ristorante in centro. Si chiama *Mamma Rosa*. Va bene alle 8?  
B: Sì, va bene, alle 8 sono libero.  
A: Perfetto!  
B: Ok. A sabato!
- Shprehje gojore: - *Nel mio zaino c'è/ci sono...* Secili nxënës tregon/emërton paisjet e tij shkollore.

- Le mie materie preferite sono ...
- Ndërveprimi gojor:
  - A: Che cosa è questo? - B : È una penna.
  - A: Di che colore è la penna? – B : È nera.
  - A: Di chi è questa penna? – B : Di Marta.
  - A: Che giorno è oggi? - B : Oggi è lunedì
  - A: Che ora è?/Che ore sono? - B : Sono le undici. È mezzogiorno.
  - A: Quali materie segui il martedì? - B : La matematica, l'italiano e le scienze
- Shprehje me shkrim. Të ndarë në grupe të vogla, brenda një afati të caktuar kohor nxënësit garojnë për të përpiluar sa më shumë fjali të thjeshta për temën *Shkolla*.
- Shkrimi i tekstit të shkurtër e të thjeshtë sipas figurave të dhëna, informacioneve auditive ose vizuale ose udhëzime nga mësuesi me foljet në kohën e tashme (*Presente Indicativo*). Пр. *Anna abita a Milano. Lei scrive i compiti. Alle 15 mangia un panino. Lei preferisce ascoltare la musica.*
- Detyrë projektuese - Shkolla ime dhe shkolla e shokut tim nga Italia. Kërkimi në internet dhe mbledhja e fotove dhe informacioneve për shkollat e të dyja vendeve (ndërtesa e shkollës, klasa, orari, pushimi, salla sportive, mensa e shkollës, etj.) dhe krijimi i një posteri që do të shfaqet në klasë ose përmes një prezantimi online..

**Tema: KOHA E LIRË**

Numri i përgjithshëm i orëve: 15

**Rezultatet nga mësimi:**

Nxënësi do të jetë në gjendje të:

1. kuptoj thëniet e shkurtra të thjeshta e të dëgjua dhe/ose të shkruara që përshkruajnë aktivitetet nga koha e lirë;
2. shpreh prirje për aktivitete në kohën e lirë;
3. të përshkruaj me gojë dhe me shkrim, me thënie të shkurtra dhe fjali të thjeshta, aktivitetet nga koha tij e lirë.

**Përmbajtjet (dhe nocionet):**

a) Aktet e të folurit:

**Standardet e vlerësimit:**

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Përshkrimi i aktiviteteve të lira nga koha e vet;</li> <li>• Shkëmbimi i informacionit rreth aktiviteteve të lirë nga koha e vet;</li> <li>• Shprehja e afinitetit për aktivitetet e kohës së lirë.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kupton pyetjet e thjeshta në lidhje me aktivitetet nga koha vet e lirë;</li> <li>• U përgjigjet me fjali të thjeshta pyetjeve për aktivitetet nga koha vet e lirë;</li> <li>• Shpreh, me fjali të thjeshta, afinitetet e tij për aktivitetet e kohës së lirë;</li> <li>• Përshkruan me fjali të shkurtra e të thjeshta aktivitetet e veta të kohës së lirë.</li> </ul>
<p>c) Leksione mësimore:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fjalë dhe shprehje në lidhje me aktivitetet në kohën e lirë (<i>Fare una gita, fare una passeggiata, praticare uno sport, andare al cinema, leggere, ascoltare la musica, navigare in internet</i>);</li> <li>• Fjalë dhe shprehje në lidhje me vendet e vizituara (<i>il cinema, la piscina, la palestra, il centro commerciale</i>).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Numëron termat që tregojnë aktivitete nga koha e lirë;</li> <li>• Kupton fjalët dhe shprehjet që lidhen me aktivitetet e kohës së lirë;</li> <li>• Shpjegon, në gjuhën amtare ose italiane, fjalët dhe shprehjet në lidhje me aktivitetet nga koha e lirë;</li> <li>• Kupton dhe emërton termat që tregojnë vendet ku realizohen aktivitetet nga koha e lirë;</li> <li>• Përdor terma dhe shprehje, në fjali, që lidhen me kohën e lirë.</li> </ul>
<p>c) Përmbajtjet gramatikore:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fonetika <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ritmi, intonacioni dhe theksi /ritmo, intonazione e accento.</li> </ul> </li> <li>• Morfologjia <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Nyja, gjinia dhe numri.</li> <li>○ Mbiemrat, gjinia dhe numri - Aggettivi, genere e numero <ul style="list-style-type: none"> <li>- accordo sostantivi aggettivi (<i>Ho molti amici stranieri. Abbiamo molte borse colorate. Francesca ha molte amiche macedoni.</i>).</li> </ul> </li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Shkruan drejt fjalët dhe shprehjet e sapopërvetësuar;</li> <li>• Shprehet me shqiptim mjaft të saktë për t'u kuptuar;</li> <li>• Dallon trajtat e gjinisë mashkullore dhe femërore të emrave dhe mbiemrave të sapopërvetësuar;</li> <li>• Përdor trajtat e përshtatshme të gjinisë mashkullore dhe femërore për emrat dhe mbiemrat e sapopërvetësuar;</li> <li>• Në kontekst të dhënë përdor trajtat e duhura të përemrave pyetës;</li> <li>• Njeh dhe përdor trajtat e përshtatshme të foljeve më të shpeshta të parregullta dhe modale në kohën e tashme;</li> <li>• Njeh ndajfoljet, parafjalët dhe lidhëzat më të shpeshta dhe i</li> </ul>

- Përemrat-Pronomi
  - pyetëse/interrogativi : chi, che cosa  
(*Chi desidera mangiare un gelato? Che cosa vuoi comprare a Marco per il suo compleanno?*).
- Ndajfoljet-Avverbi
  - pyetëse/interrogativi : dove, quando, come, perché, quanto  
(*Quando torni dalla scuola? Come ti chiami?*).
- Parafjalët - Preposizioni : in, a, di, da, con, su, per  
(*Vado da Mario. Torno tardi a casa.*).
- Lidhëzat - Congiunzioni: e, ma, o, anche  
(*Cosa preferisci, la pizza o la pasta? Adoro la pizza ma anche la pasta.*).
- Folja, koha dhe mënyra / Verbo, tempo e modo
  - indicativo presente dei verbi irregolari: andare, venire, fare, uscire  
(*Stasera vado al cinema. Vieni anche tu con me? Cosa fai domani sera? Esci con gli amici?*);
  - indicativo presente dei verbi modali: potere, dovere, volere  
(*Vuoi venire con noi alla festa di compleanno di Francesca? Mi dispiace, non posso venire, devo studiare.*).
- Sintaksa - Sintassi
  - fjali dëftore: trajta pohore dhe trajta mohore /forma affermativa e forma negativa  
(*Lei preferisce ascoltare la musica. Luigi non parla*

përdor në fjali të thjeshta.

<p><i>italiano.);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- fjali pyetëse /frase interrogativa (Che cos'è questo? Chi telefona a quest'ora? Che cosa leggi?).</li> </ul>	
<p>ç) Përmbajtje për diskutim:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Interesat për aktivitetet nga koha e lirë të të rinjve nga kultura e tyre dhe të rinjve nga Italia.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identifikon dhe shpreh ngjashmëritë dhe dallimet në lidhje me aktivitetet nga koha e lirë të të rinjve nga kultura e tyre dhe të rinjve nga Italia.</li> </ul>
<p><b>Shembuj të aktiviteteve:</b></p> <p><i>(Një pjesë e shembujve bashkojnë disa standarde vlerësimi të së njëjtës përmbajtje që mund të realizohen në disa orë mësimore. Shembujt e dhënë mund të shërbejnë edhe si model për krijimin e aktiviteteve të reja për të njëjtat standarde ose për të tjerat që nuk janë përfshirë prej tyre.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Stuhi mendimesh.</i> Nxënësit thonë fjalë të njohura që lidhen me temën <i>Koha e lirë</i>. Mësuesi i shkruan në tabelë.</li> <li>• <i>Arritja te kuptimi.</i> Mësuesi tregon figura/vizatime, në tabelë, nga fjalë e shprehje që lidhen me kohën e lirë dhe i thotë në italisht. Të njëjtën gjë e përsërit edhe një herë, por këtë herë u kërkon nga disa nxënës të përsërisin fjalët dhe shprehjet. Më pas ato shprehje ai i shkruan në tabelë pranë figurave/vizatimeve përkatëse. Mandej nxënësit i përshkruajnë ato në fletoret e tyre.</li> <li>• <i>Interesat e mia.</i> Mësuesi ngjet në tabelë figura/vizatime që lidhen me kohën e lirë dhe thotë <i>A me piace ascoltare la musica e a te?</i> Nxënësit me radhë thonë nga një fjalë me fjalët/figurat e dhëna. Nëse ndonjëri nga nxënësit nuk mund ta përpilojë gjithë fjalinë në italisht, ai shprehjen e thotë në gjuhën e tij amtare dhe shokët e klasës e ndihmojnë dhe e përcjellin në italisht.</li> <li>• <i>Teknika Bingo - Aktivitete të kohës së lirë.</i> Mësuesi përpilon fjalë që tregojnë veprimtari në kohën e lirë dhe i vendos në një kuti. Nxënësit në fletë letre shkruajnë gjithsej pesë aktivitete që i bëjnë në kohën e lirë. Mësuesi nxjerr nga një copë letër, tregon dhe e lexon me zë, nxënësit në fletën e tyre rrethojnë veprimtarinë e përmendur. Në fund, ai që rrethon të gjitha aktivitetet është fitues dhe fiton bingo.</li> <li>• <i>Completare un dialogo.</i> Nxënësit, pasi dëgjojnë tekstin, plotësojnë vendet boshe në një dialog të shkurtër e të thjeshtë me fjalë dhe shprehje që tregojnë veprimtari në kohën e lirë.</li> </ul>	

- *Kuiz*. Gjatë orës së mësimi, nxënësit (individualë ose në dyshe) kyçen me linkun e ofruar nga mësuesi, në të cilën ka ushtrim me figura që tregojnë aktivitete në kohën e lirë dhe përgjigje të ofruara. Sipas figurës së dhënë nxënësit duhet të zgjedhin përgjigjen e saktë.
- *Parole contenute nel sacco*. Nxënësit ndahen në dyshe. Çdo dyshe tërheq një copë letre me një nga fjalët pyetëse: *Chi, Che cosa, Come, Dove, Quando, Quanto/a/i/e*. Me fjalën pyetëse të nxjerrë, njëri nxënës nga dyshja i bën pyetje nxënësit tjetër që duhet t'i përgjigjet pyetjes. (P.sh. ai nxjerr fjalën pyetëse *cosa* dhe bën pyetjen *Cosa fai il pomeriggio?*)
- *Riordina le frasi*. Nxënësit shkruajnë fjalitë e dhëna sipas rendit logjik.
- *Puna me minutë*. Çdo nxënës në një copë letër përgjigjet pyetjeve të parashtruara nga mësuesi, si p.sh.: *Che cosa preferisci fare dopo la scuola?* Nxënësit shkruajnë nga një aktivitet që zakonisht e bëjnë pas shkollës. Secili nxënës lexon veprimtarinë e shkruar ndërsa mësuesi e shkruan në tabelë.
- *Teknika DDM (di, dua të di, kam mësuar)*. Në kolonën e parë të tabelës, nxënësit përshkruajnë fjalë dhe shprehje që lidhen me kohën e lirë, nga një tekst i dhënë, të cilin tashmë e kanë të njohur. Në kolonën e dytë shkruajnë fjalët dhe shprehjet nga teksti që nuk e kanë të njohur. Pas aktivitetit *Arritja e kuptimit* të fjalëve dhe shprehjeve nga kolona e dytë, nxënësit nga kolona e dytë në kolonën e tretë përshkruajnë fjalët e mësuara.
- Në një tekst të shkurtër, në dyshe, nxënësit gjejnë dhe nënvizojnë format e foljeve modale, më pas nxënësit përpilojnë dy fjali me format e nënvizuara të foljeve modale dhe i lexojnë para shokëve të klasës.
- *Completa le domande con gli interrogativi*. Nxënësit plotësojnë vendet boshe nga fjalitë e dhëna me fjalët më të shpeshta pyetëse: *come, dove, di dove, quanti, quando, perche', qual è*.
- *Lojë X-O* (për përsëritjen e njohurive të marra). Janë renditur 9 karrige (në tre rreshta nga tre karrige), në të cilat ka karta me pyetje të kthyer përmbys. Nxënësit ndahen në dy grupe me nga pesë nxënës. I pari i grupit zgjedh një karrige, lexon pyetjen. Nëse përgjigjet saktë, ulet në karrige, nëse nuk përgjigjet, vazhdon grupi tjetër. Fituesi është grupi që formon vijën e parë.
- *La ruota della fortuna*. Në një fletë letre, është vizatuar një rrotë në formën e një ore me akrep në të cilën janë shkruar aktivitetet e kohës së lirë. Secili nga nxënësit e sjell shigjetën dhe aktiviteti që do të bjerë duhet të thotë nëse duan apo jo ta bëjnë duke përdorur

foljen modale volere. Për shembull: *Voglio/ non voglio andare in bicicletta, voglio/ non voglio andare al cinema.*

- • Nxënësit në dyshe nga mësuesi marrin fletë me fjalinë në trajtën dëftore. Një nxënës i çiftit lexon fjalinë dhe tjetri bën pyetjen përkatëse, duke përdorur një nga fjalët pyetëse: *Dove, Quando, Quanto, Come, Perché. Che cosa, Chi(Con chi), ...* P.sh. - *Questo pomeriggio vado in palestra.*
- Dëgjim/lexim me kuptim të një teksti të thjeshtë dhe përgjigje pyetjeve të llojit: *Chi? Che cosa? Quando? Come? Dove? Perché?* e saktë/jo e saktë (vero/falso), pyetje të hapura ose me zgjedhje të shumëfishta (QCM).

*Come passi il tuo fine settimana? Quindi, sabato quando sono con i miei amici, andiamo in bicicletta, facciamo lo sport, giochiamo a calcio. Il pomeriggio con la mia famiglia andiamo al centro commerciale dove facciamo la spesa, guardiamo un film al cinema, andiamo al ristorante. Domenica facciamo una passeggiata in montagna. E quando sono a casa, mi piace leggere libri, guardare la TV, giocare ai videogiochi, ascoltare musica, ecc.*

- • Shprehje gojore. Nxënësit, një nga një, flasin për afinitetet e tyre në lidhje me aktivitetet e kohës së lirë. Të tjerët dëgjojnë me vëmendje dhe ngrenë dorën dhe thonë *Anch'io*, sa herë që e ndajnë afinitetin e njëjtën me shokët e klasës.
- • Ndërveprimi gojor - Shkëmbimi i informacionit për kohën e lirë. Një nxënës pyet një shok klase se çfarë po bën në fundjavë ose pas shkollës dhe tjetri i përgjigjet.

*A: Che cosa fai il fine settimana?*

*B: Io gioco a calcio o vado al cinema. E tu, che cosa fai?*

*A: Io gioco a videogiochi e vado al centro commerciale con i miei amici.*

*A: Che cosa preferisci fare dopo la scuola?*

*B: Io preferisco ascoltare la musica. / Io preferisco guardare la tv. / Io preferisco leggere i libri.*

- Shprehje me shkrim. Nxënësit përshkruajnë aktivitetet e tyre të kohës së lirë me fjali të shkurtra e të thjeshta.
- Detyrë projektuese *Fototregim*. Nxënësit, në grupe, bëjnë një poster me figura dhe me fjali të shkurtra të thjeshta i ilustronë aktivitetet

## INKLUZIVITETI, BARAZIA/NDJESHMËRIA GJINORE, NDËRKULTURA DHE INTEGRIMI MES LËNDËVE

Mësuesi siguron inkluzivitet duke përfshirë të gjithë nxënësit në të gjitha aktivitetet gjatë orës së mësimit. Ai i mundëson secilit fëmijë të angazhohet në mënyrë njohëse dhe emocionale përmes përdorimit të qasjeve të përshtatshme (individualizimi, diferencimi, puna në grup, mbështetja e shokëve në klasë). Gjatë punës me nxënës me aftësi të kufizuara, aplikon një plan arsimor individual (me rezultate të përshtatura të të mësuarit dhe standarde vlerësimi) dhe, kur është e mundur, përdor mbështetje shtesë nga persona të tjerë (asistentë personal dhe arsimor, ndërmjetësues arsimor, tutorë vullnetarë dhe profesionistë nga shkollat e qendrave resurse). Rregullisht mbikëqyr të gjithë nxënësit, veçanërisht ata nga grupet e cenueshme, në mënyrë që të jetë në gjendje të identifikojë vështirësitë e të mësuarit në kohën e duhur, për t'i inkurajuar dhe mbështetur ata në arritjen e rezultateve nga të mësuarit.

Gjatë realizimit të aktiviteteve mësuesi trajton njësoj si djemtë ashtu edhe vajzat, duke u kujdesur që të mos u caktojë role të stereotipike gjinore. Kur formon grupe pune, ai përpiqet të sigurojë ekuilibrin gjinor. Kur pëzgjedh materiale shtesë në mësimdhënie, përdor ilustrime dhe shembuj që janë gjinor dhe të ndjeshëm nga pikëpamja etnike/kulturore dhe e inkurajonë barazinë gjinore, domethënë promovimin e ndërkulturalizmit.

Kur do që është e mundur, mësuesi përdor integrimin e temave/përmbajtjeve/koncepteve në planifikimin dhe zbatimin e mësimdhënies. Integrimi u mundëson nxënësve të përfshijnë këndvështrimet e lëndëve të tjera në atë që mësojnë në këtë lëndë dhe të lidhin njohuritë nga fusha të ndryshme në një tërësi.

## VLERËSIMI I TË ARRITURAVE TË NXËNËSVE

Vlerësimi i arritjeve të nxënësve bëhet në bazë të standardeve të dhëna të vlerësimit, me theks pozitiv në përparimin e arritur të nxënësve në përvetësimin e gjuhës dhe asesi të theksohen mangësitë në mënyrë negative . Meqenëse në klasën e gjashtë në lëndën e gjuhës italiane nxënësit zotërojnë katër aftësitë gjuhësore: të dëgjuarit me të kuptuarit, të lexuarit fillestar me të kuptuarit, të folurit (ndërveprim në të folur dhe prodhim) dhe të shkruarit fillestar (prodhimi me shkrim), mësuesi i mbikëqyr dhe i vlerëson ato:

- përgjigjet me gojë pyetjeve të parashtruara nga mësuesi ose shokët e klasës dhe pjesëmarrje në dialogje të shkurtra duke përdorur fjalorin e përvetësuar;
- shprehja gojore në mënyrën mjaft të saktë për t'u kuptuar;
- reagim verbal dhe joverbal pas dëgjimit të një thënie;
- të kuptuarit e thënieve të shkurtra të dëgjuara dhe/ose të shkruara dhe dialogëve të shkurtër, poezive të shkurtra, këngëve të thjeshta;



- shkrimi i saktë i fjalëve, fjalive të shkurtra dhe dialogëve të shkurtër, si dhe shkrimi sipas modelit tingullor – diktimit;
- shkrimi i fjalive dhe teksteve të shkurtra dhe të thjeshta për temat e dhëna;
- përgjigjet e kuizeve (teste të shkurtra) që janë pjesë e të mësuarit;
- Krijimi individual dhe në grup i detyrave projektuese (postera, ilustrime, ...);
- detyre shtëpie.

Pas përfundimit të mësuarit të çdo fushe, nxënësit marrin një vlerësim përmbljedhës në formën e përshkruar në arritjen standardeve të vlerësimit. Vlerësimi përmbljedhës përdoret në periudha të caktuara të vitit shkollor dhe lidhet me periudha të caktuara, përfundimin e një fushe të veçantë, tremujorin, gjysmëvjetorin dhe një notë numerike në fund të vitit shkollor.

<b>Fillimi i zbatimit të programit mësimor</b>	Viti 2023/2024
<b>Institucioni/përfaqësuesi i programit</b>	Byroja e Zhvillimit të Arsimit
<b>Në pëlqim me nenin 30, paragrafi 3 nga Ligji për arsim fillor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 161/19 dhe 229/20) ministri i Arsimit dhe Shkencës e miratoi këtë program mësimor nga lënda e Gjuhës italiane për klasën VI.</b>	<p>nr. <u>08-3170/10</u> <u>15.3.2023</u></p> <p style="text-align: right;"><b>Ministër i Arsimit dhe Shkencës</b> <b>Doc.Dr. Jeton Shaqiri</b></p> <hr style="width: 20%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>